

„Trilogia” elitelor de facto din România (III) – Motivele principale reale pentru care ponderea competenței și eticii este deficitara și ce e de facut (continuare)

Unele concluzii

(1) Într-o societate democratica, media elitelor din punctul de vedere al meritului și eticii nu poate fi foarte diferita de cea a populației. Poate fi la fel, mai mica sau ceva mai mare. **La noi pare relevant mai mica, adica cea mai proasta varianta**, motivele principale fiind, cred, cele de mai sus.

(2) În esența:

i. la nivel de elite *de facto*, România a intrat în anul 1990 cu un fond cultural mediu pagubos, iar fractura de la Revoluție a generat fisuri complexe (a) atât între segmente cheie ale acestora, cât și (b) între destule dintre ele și populația largă. Aceste aspecte au facilitat:

(a) preocupari de ascundere a adevărului și mistificare simbolică de masă și cu bataie lungă și care faceau foarte dificile revenirile la baze sanatoase (inițial ar fi fost mult mai simplu de parat);

(b) abordari de „tabere”, (i) concentrate pe rezultatul imediat de putere, nu pe rezultate și principii de termen mai lung și (ii) bazate mai mult pe „loialități” cointeresate economic decât pe merit;

(c) pe fondul obsesiei „controlului”, evoluții (inclusiv culturale și generaționale) ale elitelor *de facto* în procent mult mai mare în cadrul **acelorași** segmente, cu schimburi reciproce cu sectorul privat mult mai limitate decât în alte țări. Acest lucru e contraproductiv în sine într-o economie de piață pentru ca grosul experienței economice și de viață se întâmplă natural în afara aparatului de stat.

Desigur, și rotații/schimburi de personal între sectorul public și cel privat au propriile complexități, dar experiența altor țări arată ca un nivel **mult mai mare** de deschidere decât la noi (macar la nivel de dialog larg, onest și de substanță) e util societății. În România s-a oscilat prea des între „cvasigrupuri infracționale” și a nu vorbi real mai nimic sau chiar a nu te întâlni „sa nu se interpreteze” (**favorizând, astfel, tot circuite oculte și manipulari**).

(d) O dificultate frecventă de a privi lucrurile non-partizan/din afara „ringului de box” pentru a identifica cele mai bune variante pentru interesul general **real** al României.

ii. Mai toate politicile publice majore/de profunzime au fost eronate total sau au inclus parțial erori serioase pe partea de favorizare a meritului și integrității – **sapând tranșee adânci** și acolo unde anterior erau doar linii fine sau șanțuri mici, **mai ales în contextul numeroaselor erori tactice și manipularilor enorme din ultimii 30 de ani**.

(3) Unele decizii mai ca par să fi fost concepute pentru a împinge segmente largi de oameni spre precaritate multiplă și spre comportamente speculative – aspecte de natură a conduce, în pasul doi, spre relativizări etice de termen lung care facilitau menținerea la putere tocmai a celor mai devianți etic.

(4) **Pentru remedierea situației trebuie conștientizat** (a) ca mecanisme bune sunt **esențiale** pentru a crește ponderea de corectitudine și merit în elitele *de facto* și societate și ca (b) la noi, cele care contează profund au fost deficitare concepute după 1989 și au scos de multe ori ce era mai rău din oameni, în loc să stimuleze ce era mai bun.

- (5) Dacă nu sunt promovate mecanisme corecte, este imposibil ca situația sa se schimbe relevant, altfel decât cu generarea altor dezechilibre și abuzuri.**
- (6) Pentru aceasta, deși e dificil din unele perspective, **subiectul trebuie abordat cu înțelepciune, pe baze cât mai inclusive, fara radicalism și având în vedere fiecare dintre aspectele de mai sus.** Altfel, dacă vor fi promovate mesaje fara nuanțe și inabile, din motivele menționate, nu va exista o masa suficienta (și suficient de stabila) pentru curbarea și inversarea unor dinamici în timp rezonabil.
- (7) Soluții destul de rapide exista (majoritatea rezulta din chiar descrierile de mai sus), doar ca o parte sunt mai eficiente dacă sunt promovate tot indirect.**
- (8) Adoptarea mecanismelor corecte și folosirea inteligenta a pachetului enorm de finanțare externa disponibil României în următorii ani vor fi foarte importante.**
- (9) Pentru ca fondurile respective sunt destinate modificarii unora dintre bazele importante ale înșăși economiei globale, dacă nu sunt folosite bine, vor pierde mult și grupuri tradițional „contra” reformelor. Acest aspect va alinia unele eforturi în pasul doi, dar în 2021, mai ales, va stimula multa agresivitate comunicaționala/politica (și pe fondul rezultatului electoral complex).**
- (10) Sunt înșă multe premize pentru o cotitura reala în interesul României - e timpul pentru modificările de strategii necesare finalizării unor subiecte în mod echilibrat, întoarcerii paginii și bunei pregatiri a viitorului, cu atenție la imaginea de ansamblu.**
-

<https://www.contributors.ro/trilogia-elitei-de-facto-din-romania-i-fractura-din-1989-1990/>

<https://www.contributors.ro/trilogia-elitei-de-facto-din-romania-ii-evolutii-cheie-in-perioada-1990-2020/>

Raportat la datele sintetizate în 2018 pe <https://www.aracis.ro> cu privire la geneza și evoluția învățământului superior din România.

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Tertiary_education_attainment_2019-01.jpg

<https://www.edupedu.ro/rezultate-pisa-2018-romania-obtine-cel-mai-slab-punctaj-din-ultimii-9-ani-cea-mai-mare-cadere-fiind-la-matematica-analfabetismul-funcional-la-apogeul/>.

Pentru detalii, a se vedea: <https://www.contributors.ro/de-ce-lupta-anti-corupție-trebuie-recalibrata/>

Date conform comunicatului de presa DNA Nr. 232/VIII/3 din 7 martie 2019, completat cu o actualizare în data de 8 martie 2019 cu privire la perioada 2002-2018 – disponibil la: <http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=9322>.